

Ökoloogiline jalajälg – infoklipp

Definitsioon: Ökoloogiline jalajälg on näitaja, mis väljendab kui palju keskkonnaressursse kasutavad inimesed võrreldes Maa ökosüsteemide taastootlikkuse võimega. Ökoloogilise jalajälje arvutamisel lähtutakse inimtegevuse nõudlusest selliste ökosüsteemi saaduste järele, mis tulenevad maakera suutlikkusest kasvatada uut elusainet.

Kuidas mõõdetakse? Ökoloogilise jalajälje mõõtmisel kasutatakse rohkem kui 600 näitajat, mis iseloomustavad nii üksikisiku tarbimisharjumusi, piirkondlikke iseärasusi kui ka riigi majandamist erinevates valdkondades. Enim kasutatavad on näiteks mida süüakse, kus elatakse, kuidas liigeldakse ning milliseid kaupu ja teenused tarbitakse.

Mitu planeeti? Kuna ökoloogilist jalajälge väljendatakse globaalhektarites inimese kohta, saab välja arvutada, mitu Maad praeguste tarbimisharjumuste juures vaja läheb. Tänapäeval tarbib kogu inimkond umbes 1,5 planeeti aastas. See tähendab, et Maal kulub inimkonna aastas tarbitud ressursside taastootmiseks ja jäätmete lagundamiseks 18 kuud. Kuna on ilmselge, et meil on vaid 1 planeet Maa ning aastas vaid 12 kuud, nimetame me praegust olukorda ületarbimiseks. Toodete ja teenuste tarbimine on suurem kui nende tegelik varu.

Suur jalajälg, hea elu? Tihtilugu arvatakse, et suur ökoloogiline jalajälg tagab hea elu ning suure globaalse ökoloogilise jalajäljega riikides on väga hea elada. Seda süvendab ka tõdemus, et väga madala ökoloogilise jalajäljega riikides on tihti suuri sotsiaalseid ja arengu probleeme. Head elu on raske mõõta ent kui võtame 2003 aastal Euroopas tehtud elukvaliteedi küsitluse aluseks ja võrdleme Eestit Rootsiiga siis näeme, et kuigi keskmine Rootslane vajab 2 globaalhetkarit vähem maad kui Eestlane, hindab keskmine Rootslane oma rahulolu ja õnnelikkust kõrgemini.